

Lausunto luonnonsuojelualueen perustamisesta Haikkoonlammen alueelle

Kaupunkikehityslautakunta 17.06.2025
1344/11.02.04.01/2025

Valmistelu ja lisätiedot
yleiskaavapäällikkö Maija-Riitta Kontio, asemakaavapäällikkö Emilia Saatsi, liikuntapaikkamestari Pasi Liitiäinen,
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) suunnittelee yksityisen luonnonsuojelualueen perustamista Porvoon kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle [REDACTED]. Alue on tarkoitettu suojella Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmassa (METSO).

Rauhoitettavaksi suunniteltu kiinteistö sijaitsee Haikkoon metsäalueella. Kiinteistö on noin 640 metriä pitkä ja 120 metriä leveä metsäalue, jonka suurin piirtein keskikohdalla sijaitsee Haikoträsket. Porvoon kaupunki omistaa kaikki suojeltavaksi suunnitellun alueen naapurikiinteistöt. Haikoträsketin itäpääty sijoittuu kaupungin omistamalle alueelle.

Suojelun perusteissa on mainittu seuraavaa:
Haikoträsket on pieni luonnontilainen metsälampi, jonka ympäristössä esiintyy lehtokorpea, tuoreita lehtoja ja kangasmetsiä. Metsät ovat pääosin kuusivaltaisia lehtomaisia ja tuoreita kankaita, jotka ovat rakenteeltaan varsin luonnontilaista, eikä merkkejä vanhoista hakkuista ole juuri nähtävissä. Puustoon kuuluu myös koivuja, pihlajia ja raitoja. Alueen eteläosassa on lisäksi mäntyvaltaista kalliometsää. Alueella on kauttaaltaan runsaasti lahoppua ja kohtalaisen runsas kääväkäsajisto. Alueen poikki kulkee ulkoilureitti. Alue täyttää METSO-ohjelman valintaperusteet monimuotoisuudelle merkittävien kangasmetsien, lehtojen, metsäisten kallioiden ja soiden osalta.

Rauhoitusmääräyksissä on mainittu muun ohella seuraavaa:
Alueella on kielletty:

- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet;
- elävien ja kuolleiden kasvien, kasvinosien ja sienien ottaminen tai vahingoittaminen;
- rakennusten, rakennelmien, teiden ja polkujen rakentaminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen;
- liikkuminen moottoriajoneuvoilla.

Rauhoitusmääräyksissä on sallittuina toimenpiteinä mainittu muun ohella:

- marjojen ja hyötysienien poiminta;
- ulkoilureitin ylläpitoon liittyvät toimenpiteet;
- yksittäisten rakennuksille tai ulkoilureittien käytölle vaarallisten puiden kaataminen ELY-keskuksen suostumuksella;
- olemassa olevien ojien ylläpito siten, että suojelualueen ulkopuolisen alueen kuivatustilanne säilyy ennallaan;
- haitallisten vieraslajien poistaminen;

- moottoriajoneuvolla ajo, kun ajo liittyy alueen hoitoon;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen sekä
- ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.

Valtion organisaatiouudistuksen myötä edellä mainitut ELY-keskukselle kuuluva suostumuksen antaminen kuuluu valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin. Organisaatiouudistuksen on määrä tulla voimaa 1.1.2026.

Porvoon keskeisten alueiden osayleiskaavassa kiinteistön alue on merkitty pääosin lähivirkistysalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (VL-2), Haikoträsket lähiympäristöineen luonnonsuojelualueeksi (SL) sekä pieneltä osin pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP). Alueelle on myös merkitty ohjeellinen ulkoilureitti. Alueella ei ole asemakaavaa. Parhaillaan osayleiskaavaa uudistetaan. Päivitetyssä luontoselvityksessä on Haikoträsketin vesialue ja sitä ympäröivät lähialueet todettu seudullisesti arvoikkaiksi ja maankäyttösuosituksena on luonnonsuojelualue (SL). Muilta osin on Haikkoon metsäalue todettu paikallisesti arvokkaaksi metsäalueeksi, ja suosituksena on lähivirkistysalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (VL-2). Paikallisesti arvokas alue ei ulotu kiinteistön eteläpäässä aivan koko kiinteistö alueelle.

Haikkoon metsäalue on lähiasukkaiden ja koko kaupunkitaajaman ja myös Haikkoon kartanon hotellivieraiden ahkerassa käytössä oleva lähivirkistys- ja ulkoilualue. Haikkoon metsäaluetta käytetään myös suunnistusalueena. Tolkkien koulut käyttävä metsäaluetta myös koulusuunnistukseen. Metsäalueella on erittäin tiheä polkuverkosto. Suojeltavaksi esitetty kiinteistö sijaitsee melko keskellä Haikkoon metsäaluetta, ja myös kiinteistön aluetta halkovat ristiin rastiin polut. Ulkoilu on jo kauan aikaa sitten ylittänyt suojeltavaksi esitetyllä kiinteistöllä jokaisenoikeudella tapahtuvan metsässä liikkumisen. Runsas virkistyskäyttö on alkanut kuluttaa alueen luontoarvoja.

Porvoon kaupunki on neuvotellut alueen ostamisesta, mutta tuloksetta. Haikkoonranta II asemakaavassa on varauduttu siihen, että osayleiskaavan mukaiselle suojeltavaksi esitetylle kiinteistölle osoitettu AP-alue voitaisiin toteuttaa. Lisäksi Haikkoonranta I ja Haikkoonranta II asemakaavoissa sekä meneillä olevassa osayleiskaavatyössä on jo tunnistettu, että Haikoträsketin eteläpuolelta tarvitaan ulkoilureitti suojeltavaksi esitetyn kiinteistön eteläosan poikki.

Virkistyspaineet metsäalueella eivät vähene, sillä Haikkoon metsäalueen ympäristössä asukasmäärä kasvaa, jo asemakaavoitetuilla alueilla sekä suunnitteilla olevilla alueilla (esimerkiksi Edelfeltinranta ja Länsi-Mensas).

Oheismateriaali

Kuulemiskirje luonnonsuojelualueen perustamisesta
Suunnitellun luonnonsuojelualueen raja

Liite

Lausunto Luonnosuojelualueen perustamisesta

Kaupunkikehitysjohtaja

Kaupunkikehityslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Porvoon kaupunki antaa liiteen mukaisen lausunnon luonnosuojelualueen perustamisesta Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle.

Pykälä tarkistetaan heti.